

I. Almindelige bemærkninger

Indførelsen af den fælles valuta

Den 1. januar 1999 trådte Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase i kraft. 11 EU-lande deltog fra starten i den fælles valuta euroen. Det drejer sig om Belgien, Finland, Frankrig, Holland, Irland, Italien, Luxembourg, Portugal, Spanien, Tyskland og Østrig. Dermed er den fælles valuta allerede en realitet.

Det fremsatte lovforslag skal gøre det muligt for Danmark at tilslutte sig den fælles valuta.

Den fælles valuta er en videreførelse af samarbejdet om det indre marked, der nu er gennemført. Den fælles valuta bygger videre på de resultater, der er skabt i 1. og 2. fase af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU). De to første faser af ØMU'en har ført til et tættere fælles samarbejde om den økonomiske politik, som Danmark er fuldt ud med i.

De 11 lande, som nu deltager i den fælles valuta, har etableret et uformelt samarbejde, det såkaldte euro-11. Udviklingen har vist, at euro-11 får større betydning. Det vil fortsætte. Dermed vil der reelt kunne træffes beslutninger, som påvirker Danmarks fremtid – men Danmark har uden for dette samarbejde ikke indflydelse på de trufne beslutninger.

Danmark hører hjemme i det europæiske samarbejde i EU. Danmark har siden 1973 været med til at præge den europæiske udvikling. Det gælder ikke mindst beslutningen om at udvide EU med de nye demokratier i Central- og Østeuropa. Danmark skal fortsat påvirke udviklingen af EU-samarbejdet mod et åbent, helt og stabilt Europa.

Danmark deltager som udgangspunkt fuldt og helt i det europæiske samarbejde. Men på visse områder indtager Danmark en særstilling. Det gælder bl.a. forbeholdet for deltagelse i den fælles valuta.

Europa gennemgår store ændringer i disse år. Det europæiske samarbejde udvikler sig som følge af meget konkrete udfordringer. Samarbejdet står over for sin hidtil største opgave: Gennem udvidelsen at skabe et helt og udelt Europa.

Det er et klart politisk mål for alle ansøgerlandene så hurtigt som muligt efter optagelsen i EU at deltage

i den fælles valuta. De central- og østeuropæiske kandidatlande ønsker at påtage sig medlemskabets fulde rettigheder og pligter. De vil deltage på lige vilkår i alle dele af det europæiske samarbejde.

Der er i et særskilt afsnit nedenfor nærmere redegjort for de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark af deltagelse i den fælles valuta euroen.

Den Økonomiske og Monetære Union

ØMU handler om mere end en fælles valuta. ØMU bygger videre på det indre marked og består af:

- * den fælles valuta euroen,
- * fælles penge- og valutapolitik,
- * Den Europæiske Centralbank samt
- * samarbejde om den økonomiske politik.

De lande, der indfører euroen, er samtidig med i den fælles penge- og valutapolitik og en fælles centralbank. Den fælles valuta betyder, at valutakurserne mellem eurolandene er låst fast.

ØMU indebærer også et tættere samarbejde om den økonomiske politik - blandt andet om at undgå for store budgetunderskud og fremme beskæftigelsen. Det samarbejde omfatter alle lande i EU.

ØMU betyder, at medlemslandene har forpligtet sig til at samarbejde fremfor at løse egne problemer på bekostning af naboerne. F.eks. vil store budgetunderskud i Tyskland føre til stigende inflation og rente i hele EU til skade for vækst og beskæftigelse. Det er heller ikke i de europæiske landes interesse, at nabo-lande devaluerer deres valutaer, da det »eksporterer« arbejdsløshed til de andre lande. Meningen er at undgå en politik som f.eks. den, der blev ført i forbindelse med oliekriserne i 1970'erne, som fik arbejdsløsheden til at stige voldsomt i de europæiske lande. Krisen fik dengang mange lande til at devaluere deres valutaer samtidig med, at inflationen steg og renterne fulgte med op. Landene førte derved en politik, som var til skade for hinanden. Danmark og andre lande blev hårdt ramt af stigende arbejdsløshed i 1970'erne. Fra 1973 til 1983 steg ledigheden i de europæiske OECD-lande fra 3,5 pct. til 10,4 pct., svarende til 14,1 milli-